

**PALKMAJA EHITAJA II**

## EESSÕNA

Palkmaja ehitaja II kutsestandard on asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõuete kogum töötajale esitatavatest oskustest, teadmistest ja vajalikest isikuomadustest.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsatööstuse Kutsenõukogu juurde moodustatud puidutöötlemise töörühm koosseisus:

Kaljo Valler	Eesti Puitmajaliit
Märt Rahamägi	Eesti Puutööliit
Raivo Remmelg	füüsilisest isikust ettevõtja
Olev Kapral	Tartu Ehitus- ja Kergetööstuskool
Argo Olvik	Pärnu Kutsekeskkool
Raivo Moks	Tallinna Ehituskool
Enno Kuldkepp	AS RPM

2000.a. maikuus viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus Eesti erinevates piirkondades asuvates palkmajade ehitusega tegelevates ettevõtetes. Kokku osalesid arvamusküsitluses 14 ettevõtte esindajad.

Palkmaja ehitaja II kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuse nõuete võrdleva analüüsiga, Soome kutse kvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Käesolev kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Palkmaja ehitaja II kutsestandard on kooskõlastatud 6. juuni 2000. a. Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu otsusega nr. 4 ja kinnitatud 24. oktoober 2000. a. Metsatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 7.

Kutsestandardis määratletud kutse kvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

## 1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

## 2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

**Kutsestandard** – kokkulepitud nõuete kogum kutse või eriala konkreetsel tasemel vajalikest oskustest, teadmistest ja isikuomadustest.

### **Kutsekvalifikatsioonitasemed**

Algtase – kutsealaste teadmiste ja oskuste nõue puudub; tööülesanded rutiinsed, ettekirjutatud; tööülesanne juhib töötajat; vastutus kaudne.

I tase – kutsealased teadmised ja oskused on omandatud kas läbi koolituse või pidevalt töötades; töö kellegi juhendamisel; toimetulek piiritletud tööülesannetega; vastutus oma tööülesannete ulatuses.

II tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisandub vilumus; toimetulek erisuguste tööülesannetega; koostöövõime meeskonnas; vastutus tööülesannete täitmise eest.

III tase – kutsealane meisterlikkus; kutsealaste teadmiste ja oskuste edasiõpetamine; toimetulek keerukate ja vahelduvate tööülesannetega; valmisolek vastutuseks ressursside jagamise ja teiste töö eest.

IV tase – kutsealastele teadmistele ja oskustele lisanduvad juhtimisalased teadmised, oskused ja hoiakud; toimetulek paljude keerukate ja vahelduvate tööülesannetega muutuvates olukordades; vastutus ressursside jagamise ja teiste töö eest.

V tase – majandustegevuse valdkonna teoreetiliste aluste tundmine; toimetulek mitmekesiste menetlusviiside valdamist eeldavate tööülesannetega muutuvates ja ootamatutes olukordades; suur iseseisvus, vastutus analüüsimise, diagnoosimise ning otsuste tegemise ja nende elluviimise eest.

### **Kutseoskused**

Üldoskused ja -teadmised – majandustegevuse valdkonnast lähtuvad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioscused ja -teadmised – kutsepetsiifilised nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

## 3 STATISTLISED TÄHISED

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori<sup>1</sup> järgi kuulub palkmaja ehitaja tegevus hoonete ja rajatiste ja nende osade ehituse tegevusvaldkonda, kood 452.

Ametite Klassifikaatori<sup>2</sup> järgi kuulub palkmaja ehitaja 7.pearühma “Oskus- ja käsitöölised”, kood 7121.

<sup>1</sup> Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

<sup>2</sup> International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Kutsestandardi tähis fikseeritakse pärast kutsestandardite registri pidamise põhimääruse jõustumist.

#### **4 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONITASE**

Eesti keeles:	Palkmaja ehitaja II
Inglise keele:	Log house builder II
Soome keeles::	Hirsitalon rakentaja II
Vene keeles:	Строитель деревянных домов II

#### **5 KUTSEKIRJELDUS**

Palkmaja ehitaja II ehitab tööstuslikult või käsitööna valmistatud detailidest ja/või moodulitest palkmaja. Palkmaja ehitaja II põhitööks on puidust majakarkassi, maja konstruktsioonelementide, uste, akende, põrandate, vahelagede ja vaheseinte, katusekonstruktsioonide jne. paigaldamine. Vajadusel valmistab või remondib ta monteeritavad detailid ehitusplatsil. Palkmaja ehitaja II paigaldab ja sobitab konstruktsioonelemendid, viimistlusplaadid ja paneelid ning sisustuse.

Palkmaja ehitaja peab suutma oma tööd iseseisvalt korraldada. Ta järgib üldtunnustatud töökultuuri põhimõtteid.

Töö toimub nii sise- kui välitingimustes. Kutse eeldab normaalset füüsilist vormi, koostöövalmidust ja kõrgusetaluvust.

Palkmaja ehitaja II kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on vähemalt põhiharidus, kutsealane koostöövalmidus ja vähemalt üheaastane töökogemus palkmajade ehitamisel.

#### **6 KUTSEOSKUSNÕUDED**

##### **6.1 Üldoskused ja -teadmised**

6.1.1 Ehitamise üldmõisted

6.1.2 Pindala, ruumala, materjalikulu, materjali massi ja mahu hindamine ja arvutamine

6.1.3 Õigusaktid

1) ehitusseadustik

2) tööõigus

6.1.4 Töökeskkonna ohutus

1) töökoha korraldamine

2) ohuallikate määratlemine, nende vältimine ja kõrvaldamine

3) ohutustehnilised normatiivid ehitustöödel

4) pääste- ja kaitsevahendite kasutamine

5) elektri- ja tuleohutus

6) tellingute ja töölavade paigaldamine ja kasutamine

7) esmaabi

8) töötervishoid

9) kemikaalidega käsitlemine

6.1.5 Ehitusprojekti ja tööjoonise lugemine

6.1.6 Ehitusalased terminid võõrkeeles

- 6.1.7 Ehitusmaterjalid
  - 1) puitmaja ehitusel kasutatavad materjalid, nende kasutusala ja omadused
  - 2) puitmaja ehitusel kasutatavate materjalide vastuvõtmine, hoidmine ja säilitamine
- 6.1.8 Ehitismõõtmine
- 6.1.9 Üldandmed vundamentidest
- 6.1.10 Puitpindade töötlemine
- 6.1.11 Palkmaja ehituse kvaliteedinõuete järgimine
- 6.1.12 Sarikapeo traditsioon
- 6.1.13 Puitdetailide kinnitusmaterjalid, -viisid ja -vahendid
- 6.1.14 Katused
- 6.1.15 Palkmaja ehitusel kasutatavad tööriistad ja masinad
- 6.1.16 Teadmised troppimistööst
- 6.1.17 Palkmaja elektri- ja tehnosüsteemid ning nende paigaldamiskohtade ettevalmistamine
- 6.1.18 Klienditeenindus
- 6.1.19 Suhtlemine
- 6.1.20 Meeskonnatöö
- 6.1.21 Keeleoskus (vt lisa A)
  - 1) eesti keel – algtase
  - 2) üks võõrkeel – algtase
- 6.1.22 Arvuti kasutamine – moodulid AO1, AO2, AO3, AO4, AO7 (vt lisa B)

## **6.2 Põhioskused ja -teadmised**

- 6.2.1 Palkkarkassi püstitamine
  - 1) palgi ühendamine vundamendiga
  - 2) palgi varamine ja tahumine
  - 3) palgi jätkamine
  - 4) palkkarkassi tihendamine
  - 5) palkkarkassi perforeerimine
  - 6) tappimine
  - 7) ukse- ja aknaavade mõõtude kontrollimine
  - 8) kahekordse vuugiisolatsiooni monteerimine
  - 9) ristmõõtude ja seinajoone *otsesuse* kontroll ning seinte timmimine
  - 10) ühendusdetailide paigaldamine
  - 11) poolluku paigaldamine
  - 12) palkseina vajumine ja vajumisvaru arvestamine
  - 13) tüübli (tapi) paigaldamine
  - 14) kõrvutioleva akna ja ukse paigaldamine
  - 15) samba paigaldamine
  - 16) seinte jäigastamine
  - 17) keerdoe paigaldamine
  - 18) poldide paigaldamine palkidesse
  - 19) tapp-prussi paigaldamine
  - 20) liimitud puittala paigaldamine
  - 21) palkseina otste tugevdamine
  - 22) tugevdusdetailide (foljaride) paigaldamine
  - 23) ristnurga kinnitamine poldidega
  - 24) lühinurga valmistamine
  - 25) karkassi viimistlemine

- 6.2.2 Katusetööd
  - 1) katusekonstruktsiooni õhutamise
  - 2) talakonstruktsiooniga katuse ehitamine
  - 3) otsaräästa paigaldamine
  - 4) tiibräästa paigaldamine
  - 5) katuselaudise paigaldamine
  - 6) sõrestikkonstruktsiooni ehitamine
  - 7) raamkonstruktsiooni ehitamine
  - 8) palksõrestikukonstruktsiooni ehitamine
- 6.2.3 Uksed ja aknad
  - 1) uste ja akende paigaldamine
  - 2) uste ja akende lisaraamide paigaldamine
  - 3) uste ja akende piirdeliistude ja dekoratiivelementide paigaldamine
- 6.2.4 Põrandad
  - 1) soojusisolatsiooniga laud- ja parkettpõrandate ehitamine
  - 2) veranda ja terrassi põrandate ehitamine
  - 3) sauna ja pesuruumi põrandate ehitamine
  - 4) mittekoetava ruumi põrandate ehitamine
- 6.2.5 Vahelae konstruktsioonid
  - 1) palktugedega vahelae ehitamine
  - 2) pruss-, raam- ja palksõrestiktugedega vahelae ehitamine
- 6.2.6 Lisasoojustusega seinad
  - 1) aurutõkke paigaldamine
  - 2) vooderdamise tehnoloogia järgmine
- 6.2.7 Kerge vaheseinade ühendusviisid põranda, lae ja seintega
- 6.2.8 Väliskarkass-seinte vooderdamise tehnoloogia järgimine
- 6.2.9 Kivi- ja puitseinte külgnemine
  - 1) kiviseina ühendamine palkseinaga
  - 2) korstna ühendamine vahelaega
- 6.2.10 Trepid ja piirded
  - 1) sise- ja välistrepi paigaldamine
  - 2) piirete paigaldamine
- 6.2.11 Sisseseade paigaldamine
- 6.2.12 Saunakerise paigaldamine
- 6.2.13 Põranda-, lae- ja katteliistude paigaldamine
- 6.2.14 Palkmaja hooldamine

### **6.3 Lisaoskused ja -teadmised**

- 6.3.1 Parkett-, linoleum-, vaip-, vinüül- ja muude katete paigaldamine
- 6.3.2 Ripplagede ehitamine
- 6.3.3 Müüri ladumine
- 6.3.4 Puitelementidest kaunistuste valmistamine ja paigaldamine

## **7 KEHTIVUSAEG**

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

## 8 KINNITAJA

Palkmaja ehitaja II kutsestandardi on kinnitanud Metsatööstuse Kutsenõukogu koosseisus:

Erik Kosenkranius  
Märt Rahamägi  
Olav Anton  
Jüri Minjajev  
Malle Kindel  
Olav Kreen  
Veljo Kütt  
Raivo Niidas  
Tanel Tang  
Tiia Tali

Riigimetsa Majandamise Keskus  
Mittetulundusühing Eesti Puutööliit  
Eesti Metsatööstuse Liit  
Eesti Metsatöötajate Ametiühing  
Sotsiaalministeerium  
Põllumajandusministeerium  
Keskkonnaministeerium  
Haridusministeerium  
Majandusministeerium  
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

## KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele. Eristatakse kolme keeleoskustaset:

**Algtase** – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

**Keskase** – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

**Kõrgtase** – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.



## ARVUTI KASUTAMISE OSKUS ELEMENTAARSEL TASEMEL

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL – European Computer Driving Licence) on Euroopas välja töötatud infoühiskonna tundmise ja arvutikasutuse kvalifikatsioonistandard, mis katab laiatarbe rakendustarkvara praktiliste baasoskuste taseme. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

- AO1 – Infotehnoloogia ja ühiskond
- AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldussüsteemid
- AO3 – Tekstitöötlus
- AO4 – Tabelitöötlus
- AO5 – Andmebaasid
- AO6 – Arvutigraafika
- AO7 – Interneti kasutamine

### AO1 INFOTEHNOLOOGIA JA ÜHISKOND

1. Infotehnoloogia kasutamine
2. Eesti ja infotehnoloogia

### AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUSSÜSTEEMID

1. Põhimõisted ja terminid
2. Arvuti kasutamine
3. Failid ja kaustad

### AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Tekstitoimetid, nende formaadid ning üldised tekstiformaadid (\*.txt, \*.rtf)
2. Töö olemasoleva dokumendiga
3. Uue dokumendi loomine
4. Teksti ümberpaigutamine ja korrigeerimine dokumendis
5. Teksti välimuse muutmine
6. Lehekülje kujundus
7. Töö tabelitega
8. Seosed teiste dokumentide ja programmidega
9. Teksti keele määramine ja õigekeele kontroll
10. Dokumendi trükkimine

### AO4 TABELTÖÖTLUS

1. Töö olemasoleva tabeliga
2. Uue tabeli loomine
3. Tabeli kujundamine
4. Andmete sorteerimine (ühe ja mitme tunnuse järgi)
5. Arvutused tabelis
6. Diagrammi loomine
7. Diagrammi parameetrite muutmine
8. Dokumendi päise ja jaluse loomine
9. Tabeli trükkimine

**AO5 ANDMEBAASID**

1. Olemasoleva andmebaasi kasutamine
2. Uue andmebaasi loomine
3. Pääringu koostamine
4. Aruannete koostamine (programmitarga e. nõustaja (Wizard) abil)
5. Andmetabel tekstitoimetis ja tema kasutamise võimalused
6. Andmete (tabeli, pääringu tulemuse, aruande) eksportimine tekstifailiks (.txt, .rtf, .doc jm)

**AO6 ARVUTIGRAAFIKA**

1. Esitluse loomine
2. Kujundamine ja joonistamine

**AO7 INTERNETI KASUTAMINE**

1. Elektronkiri
2. WWW
3. Uudisgrupid
4. Listid
5. FTP